

BIBLIOTEKSPLAN FÖR NORRKÖPINGS KOMMUN 2015-2018

NORRKÖPINGS STADSBIBLIOTEK

www.norrkoping.se

NORRKÖPING

BIBLIOTEKSPLAN FÖR NORRKÖPINGS KOMMUN 2015-2018

1. Bibliotekslagen

Av bibliotekslagen (2013:801) framgår att kommunerna ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Denna plan är en omarbetning av den biblioteksplan som antogs av Kultur- och fritidsnämnden 2012 och gällde till 2014. Den avser folkbiblioteken och skolbiblioteken i Norrköpings kommun och ska vara styrande på en övergripande nivå.

Bibliotekslagen är den ramlag som innehåller bestämmelser för det allmänna biblioteksväsendet. Den ger vägledning till vad biblioteken ska arbeta med:

Ändamål

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Prioriterade grupper

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

Folkbibliotek

6 § Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov. Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

7 § Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur. Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

9 § På folkbiblioteken ska allmänheten avgiftsfritt få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform.

Skolbibliotek

10 § Enligt 2 kap. 36 § skollagen (2010:800) ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek.

2. Styrdokument

Utöver biblioteks- och skollagen finns flera dokument som är vägledande för Norrköpings kommuns biblioteksverksamhet, t ex:

- Det goda livet finns i Norrköping – en framtidsvision för Norrköping år 2030
- Målområden, övergripande mål och måluppfyllelse för Norrköpings kommun 2015-2018
- Uppdragsplan för Kultur- och fritidsnämnden
- Verksamhetsplan KFK
- Uppdragsplan 2017: Utbildningsnämndens uppdrag till utbildningskontoret.
- FN:s barnkonvention
- Unescos biblioteksmanifest

3. Norrköpings stadsbibliotek

Norrköpings stadsbibliotek har litteratur och läsande i fokus. Här får alla människor tillgång till litteratur och litteraturförmedling. Stadsbiblioteket tillhandahåller litteratur i alla relevanta format och är en plats för lärande och folkbildning, där både formell och informell utbildning främjas.

Unga är en prioriterad grupp när det gäller lustläsning och Norrköpings stadsbibliotek arbetar aktivt genom skolan för att få unga att läsa på fritiden och genom olika kanaler och olika metoder få barn att läsa mer.

Norrköpings stadsbibliotek är en mötesplats för alla invånare, oavsett förutsättningar.

På Stadsbiblioteket har besökarna möjlighet att utveckla språket samt att förstärka och upprätthålla läsförmågan. Norrköpings stadsbibliotek är en personstärkande frizon med högkvalitativ bredd.

Stadsbiblioteket lyfter problematiken med dålig läsförmåga och arbetar aktivt för att höja läsnivån, och har dessutom ett tydligt genusinriktat arbete då män halkar efter när det gäller läsning.

Stadsbiblioteket tillhandhåller fri och jämlik information vilket gör det möjligt för invånarna att aktivt delta i den demokratiska processen och vara en del av samhället. Stadsbiblioteket arbetar med att öka den digitala delaktigheten och för att motverka den digitala klyftan.

Språket är en förutsättning för många saker i livet och lustläsningen är ovärderlig i den utvecklingen. Stadsbiblioteket arbetar utåtriktat och uppsökande för att locka till läsning som fritidsaktivitet. Det pågår en gedigen programverksamhet, handledningar, kurser, utställningar, läxhjälp, språkcafé, skrivarkurser, författarmöten, lokalhistoria, släktforskning med mera för att möjliggöra utveckling hos invånare och en verksamhet i ständig förändring. Här finns möjligheter för alla att förändra sin världsbild. Det är en plats fylld av möjligheter och hemligheter.

Norrköpings stadsbibliotek har litteraturen i centrum. Litteraturförmedling och skrivande, har ett kvalitativt utbud och är ett komplement till det kommersiella utbudet

- Norrköpings stadsbibliotek samlar, bevarar och tillgängliggör litteraturen för Norrköpings invånare.
- Alla grupper får möjlighet att känna sig hemma på Stadsbiblioteket. Det är en mötesplats, ett neutralt alternativ och en kravlös miljö.
- Stadsbiblioteket är en plattform för demokratiutveckling, här finns tillgång till fri och jämlik information och kunskap.
- Stadsbiblioteket samverkar med det omgivande samhället och är närvarande även utanför bibliotekslokalerna.

- Folkbildning är grunden i verksamheten, med läslyft, litteraturförmedling och digital delaktighet som inriktning.
- Genom samarbeten med lämpliga instanser, som exempelvis Vård- och omsorgskontoret, Region Östergötland, Kriminalvården och Senioruniversitetet, verkar Stadsbiblioteket för folkhälsofrämjande åtgärder.

4. Arena för övergripande mål

Kommunfullmäktige har tagit beslut om 3 målområden, 21 övergripande mål och måloffyllelse för dem. De övergripande målen uttrycker de politiska prioriteringarna. För biblioteken är några särskilt relevanta.

Informationsarena

Mål 3: Det ska i alla lägen vara både snabbt och enkelt för människor och företag att ta och få kontakt med kommunen.

Mål 13: Norrköpings kommun ska arbeta med jämlikhet och jämställdhet genom att främja lika rättigheter och möjligheter att delta i samhällslivet oberoende av kön, förutsättningar och bakgrund.

Biblioteket erbjuder information och kunskap genom medier, referensservice, samhällsinformation och internetillgång för att alla kommuninvånare ska kunna delta i den demokratiska processen. Generösa öppettider och service tillgänglig både fysiskt och digitalt ska utmärka verksamheten.

Kunskapsarena

Mål 1: Utbildningsnivån ska höjas, fler Norrköpingsbor ska ha ett arbete och arbetslösheten ska minska.

Mål 9: Fler barn ska klara kunskapsmålen i skolan och därmed få behörighet till högre studier.

Biblioteket stödjer det formella och informella lärandet, är en resurs för all utbildning och erbjuder en ändamålsenlig studiemiljö. Samverkan med andra samhälleliga instanser gagnar den gemensamma nyttan. Särskild läsplan tas fram och nya arbetssätt prövas.

Social arena

Mål 12: Alla barn ska erbjudas möjlighet att utvecklas inom fritids-, kultur- och idrottsområdet.

Biblioteket är den fria och öppna mötesplatsen, det publika vardags- och arbetsrummet med plats för alla. För många nyanlända är biblioteket det första mötet med samhället och norrköpingsborna. Det mångkulturella samhället beaktas i olika tjänster och utbud som programverksamhet och mediautbud. Antalet barnbokslån ska öka jämfört med år 2014.

Kulturarena

Mål 7: Kommunens kultur- och fritidsaktiviteter ska ge våra invånare, turister och andra besökare upplevelser av högsta kvalitet.

Biblioteket är en plats för kultur och kulturella upplevelser. Biblioteket erbjuder omfattande programverksamhet i egen regi eller i samarbete med andra aktörer riktad till barn och vuxna.

5. Särskilda fokusområden med utgångspunkt från styrande dokument

Barn- och ungdomsverksamhet

En läsplan antas som utifrån redovisade utgångspunkter på ett detaljerat vis beskriver hur arbetet ska bedrivas med att nå alla barn och unga i Norrköping med biblioteksservice. All verksamhet ska uppmuntra barn och unga att aktivt påverka tjänster och utbud.

Vuxnas lärande

Som en flexibel aktör mellan det formella och informella lärandet ökar biblioteket den digitala delaktigheten och tillhandahåller lämpliga lärmiljöer för studier, kurser och handledningar i grupp eller enskilt.

Tillgänglighet

Alla ska ha tillgång till bibliotekstjänster. Tillgänglighet i den betydelsen omfattar det generöst öppna fysiska rummet, e-tjänster, uppsökande verksamhet, läsombudsverksamhet, anpassade medier, IT-resurser och medier på olika språk.

Jämlikhet och jämställdhet genom samverkan

”Alla östgötar ska ha en likvärdig tillgång till biblioteksservice”. Det är en vision som biblioteken i länet enats om. Biblioteken i Östergötland samverkar aktivt för att utveckla verksamheten. Syftet med samarbetet är att förenkla för biblioteksanvändarna, utjämna skillnader, bredda utbudet och öka tillgängligheten. Götabiblioteken är ett samarbete för att öka förutsättningarna för en mer jämlik biblioteksservice i regionen mellan de tretton östgötakommunerna och Tranås.

Arenafunktioner

Biblioteket som mötesplats såväl fysiskt som virtuellt är betydelsefull både strategiskt och kulturellt. Här ges nya som gamla norrköpingsbor möjlighet ta del av medier, tjänster, program, lokalhistoria och samhällsdebatt, men också själva uttrycka sig.

6. Förskole- och Skolbibliotek

I Norrköpings skola ska alla barn och elever ha tillgång till skolbibliotek i den egna skolans lokaler eller på rimligt avstånd från skolan. Det är enligt lag skolans ansvar att utföra detta. Alla enheter ska vara riktade mot ett speciellt bibliotek.

Ett väl fungerande skolbibliotek som pedagogisk resurs för läslust och informationssökande är en förutsättning för att skolan ska öka sin måluppfyllelse. Barn och elever ska få en grund för att utveckla ett kritiskt tänkande, uppmuntras till läslust och stimulera till egna studier allt efter eget intresse. Skolbiblioteken ska vara en del av skolans pedagogiska verksamhet och verka från förskola till grundskola och gymnasieskola.

I Norrköpings förskolor ska alla barn ha tillgång till god barnlitteratur. Utbudet på förskolorna ska utökas genom inköp av barnlitteratur på ett flertal språk samt aktuell pedagogisk litteratur till de vuxna.

I de frågor som rör förskole- och skolbibliotek, läsfrämjande och språkutvecklande verksamheter riktade till barn och ungdom ska Stadsbiblioteket samverka med Utbildningskontoret. Omfattningen av och ansvarsfördelningen mellan kontoren tydliggörs i separata avtal.

- Under perioden 2016-2018 pågår ett utvecklingsarbete inom de kommunala grund- och gymnasieskolorna för att säkra elevers tillgång till skolbibliotek i skolenhetens egna lokaler eller på rimligt avstånd från skolan.
- Kontinuerlig uppföljning av läsfrämjande och språkutvecklande aktiviteter som bedrivs i samarbete mellan stadsbibliotek och utbildningskontoret.
- Årlig rapportering och utvärdering av LÄSLUST- för elever i åk 4.

7. Utvärderingsmål

Norrköpings stadsbibliotek redovisar årligen

- Antal barnbokslån
- Besök
- Antal övriga utlån
- Insatser för:
 - folkhälsa
 - digital delaktighet
 - jämlikhet och jämställdhet
 - tillgänglighet

- Arbete som bedrivs i samverkan mellan nämnder har tydligt uppsatta mål och effekterna följs upp utifrån dessa.
- Avtal ska upprättas mellan kultur och fritidskontoret och utbildningskontoret avseende samarbetet mellan skolbibliotek och folkbibliotek vid de skolor som är lokalintegrerade med folkbibliotek.